

fat i de frihedsrettigheder, der bør gælde for det enkelte menneske, og så ved det få understreget, som også hr. Helveg Petersen var inde på under det foregående punkt, at en forfatning først og fremmest er skrevet for at sikre det enkelte menneskes frihedsrettigheder.

Kl. 17.35

Derfor synes jeg egentlig også, at det er den rigtige måde at starte på, hvis man, om jeg så må sige, skulle til at skrive grundloven forfra, i stedet for at starte med det institutionelle, som den gør i dag, og så komme ind på frihedsrettighederne senere, men at starte med frihedsrettighederne, sådan som SF gør.

Vel, så kan man diskutere alt det, SF skriver. Noget er godt, noget er mindre godt, men jeg synes, at det er den rigtige måde at starte på, det, som vi ser i kapitel 2.

Men i kapitel 3 går SF jo så over til ikke længere at tale om frihedsrettighederne, men om det, som jeg vil tillade mig at kalde subjektive rettigheder. Det er f.eks. retten til arbejde, retten til bolig, retten til det ene og retten til det andet, som alt sammen er noget, der ikke kan opfyldes ved at skrive paragraffer i grundloven – i modsætning til frihedsrettigheder.

Frihedsrettighederne er f.eks. retten til at ytre sig. Det kan man fastslå, og det kan man faktisk sikre i grundloven og så lave den opfølgende lovgivning, der er nødvendig. Pressefrihed, de andre frihedsrettigheder, kan sikres med udgangspunkt i grundloven.

Men når det gælder retten til arbejde, hjælper det jo ingenting, at man skriver om det i en paragraf i grundloven. Vi er jo alle sammen enige i, at det er godt at have fuld beskæftigelse, og at alle har et arbejde, men det hjælper jo ingenting at skrive paragraf om det i grundloven. Og hvem skal straffes, hvis man ikke kan opfylde det?

Det samme gælder retten til bolig. Hvem har noget imod at sige, at vi stræber efter, at alle har en bolig? Men det hjælper jo ingenting at skrive det i en paragraf i grundloven. Og sådan er det med en række af disse subjektive rettigheder, at de i realiteten kun kan opfyldes ved, at man fører en fornuftig politik.

Arbejde til alle forudsætter en fornuftig erhvervs politik. Bolig til alle forudsætter en fornuftig boligpolitik og socialpolitik osv. Det, jeg bare vil sige med det, er, at jeg synes, at SF lægger utrolig meget vægt på disse subjektive rettigheder, som ikke har andet end symbolsk betydning, for man kan ikke opfylde dem ved at

skrive paragraffer i grundloven, når der kommer en hel masse spørgsmål om, hvad i alverden man så skal gøre, hvis der nu er en, der mangler en bolig, eller en, der mangler et arbejde. Er det en overtrædelse af grundloven? Det rejser rigtig mange problemer.

Kapitel 4 er jo en ren udvanding af den private ejendomsret, så jeg behøver ikke bruge mange ord på at sige, at det er regeringen selvfølgelig lodret imod. Men der er jo nu også så meget andet, vi er imod. Jeg vil dog alligevel gerne kvittere positivt for, at SF har skabt et oplyst grundlag for en debat ved at gøre sig den umage at fremstille et samlet grundlovsforslag.

Se, jeg tror, det ville føre for vidt, hvis jeg kom ind på alle mulige andre emner, det kan vi jo gøre under udvalgsarbejdet. Men jeg tror ikke, det er nogen overraskelse, når jeg endnu en gang konkluderer, at der altså efter regeringens opfattelse ikke er noget påtrængende behov for at indlede en proces med det sigte at ændre grundloven, og derfor kan regeringen ikke støtte de fremsatte forslag.

Jeg vil gerne understrege, at det ikke betyder, at diskussioner om vores grundlov efter regeringens opfattelse er uvæsentlige. Det klare udgangspunkt for regeringen er imidlertid, at vi har en grundlov, der giver gode rammer for et velfungerende, moderne folkestyre. Så lidt firkantet sagt er det ikke grundlovens skyld, hvis vi ikke formår i alle henseender at få tingene til at fungere i det daglige. Det er i høj grad op til Folketinget gennem fornuftig lovgivning at sørge for, at det kan fungere hensigtsmæssigt i det daglige.

Så alt i alt er det altså min konklusion, at tiden ikke er moden til en grundlovsrevision. Vi er ikke i en situation, hvor jeg vil kunne lægge til grund, at der i det danske samfund er en udbredt enighed om og forståelse for, at det er påtrængende at få ændret grundloven på en række punkter. Og derfor kan jeg ikke som statsminister anbefale, at vi kaster os ud i et sådant projekt på nuværende tidspunkt.

Men jeg vil gerne sige tak til forslagsstillerne og kvittere for de overvejelser, der ligger bag forslagene, og opfordre til, at vi ser det arbejde, der nu skal finde sted i det særlige grundlovsudvalg, som Folketinget har nedsat, som netop et led i dette at få afdækket, hvor bred enighed der egentlig er om behovet for at ændre grundloven her eller der.

Så under alle omstændigheder synes jeg egentlig, det er nyttigt, at vi løbende har disse